

בג"צ מס' 103/92
בג"צ מס' 120/92

1. ג'ואד בולוס, עו"ד
2. פריח אבו מדין, עו"ד
3. חאלד אל קידרה, עו"ד

נגד

1. הוועדה המייעצת לפי תקנות 112(8) ו-111(4) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, אשר מונתה על-ידי מפקד כוחות צה"ל באזור הגדה המערבית
2. שתי הוועדות המייעצות לפי תקנות 112(8) ו-111(4) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, אשר מונו על-ידי מפקד כוחות צה"ל באזור רצועת עזה [בג"צ 103/92](#)

1. סאמי עטיה אבו סמהדנא
2. רפעת עותמאן עלי נג'אר
3. יורם בינור

נגד

1. הוועדה המייעצת למפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה בראשות סא"ל אלי זיכרמן
2. הוועדה המייעצת למפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה בראשות סא"ל יהושע הלוי
3. מפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה [בג"צ 120/92](#)

בית המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק [12.1.92]

לפני השופטים **א' גולדברג, ת' אור, א'מצא**

[תקנות ההגנה \(שעת חירום\)](#), 1945, ע"ר תוס' 1, (ע) 855, (א) 1055, תקנה 111(4).

בתוקף סמכותם לפי תקנה 111(4) [לתקנות ההגנה \(שעת חירום\)](#), 1945 מינו מפקדי כוחות צה"ל באזור חבל עזה ובאזור יהודה ושומרון ועדות מייעצות לדון בגירושם של שנים-עשר מתושבי האזורים. בכתב המינוי לוועדות צוין, כי דיוניהן יתנהלו בדלתיים סגורות. מכאן העתירות. מטענת העותרים, יש לקיים דיון בדלתיים פתוחות באותו חלק של הדיון המתקיים בנוכחות המיועדים לגירוש ובאי-כוחם ואשר לדעת רשויות הביטחון אין נשקפת סכנה מבירורו הפומבי. לטענת המשיבים, יש קושי

= 467 =

בקיום הדיונים הפומביים מחוץ למיתקנים הצבאיים, בהם מתנהל הדיון בדרך כלל. גם מידותיהם של אולמות הדיון אינן מאפשרות כניסה לקהל, בנוסף למועמדים לגירוש ובאי-כוחם. בנוסף לטעמים אלה, ציינו המשיבים את המניעה הקיימת כהכנסת זרים למיתקנים צבאיים.

בית המשפט הגבוה לצדק פסק:

- א. (1) בנסיבות דנן, אין לראות את הקשיים הכרוכים בקיום דיון פומבי כמצדיקים את הפגיעה בעקרון פומביות הדיון, שהוא ערך יסוד במשפט הארץ. הקשיים, כפי שהובהרו על-ידי המשיבים, אינם כה כבדי משקל, עד שתידחה מפניהם מראית פני הצדק, בדרך של סגירת הדלתות בעת הדיונים (468 ז).
- ב. דיון בדלתיים פתוחות ישרת את העניין הציבורי ויפיג את החששות המשתמעים בדבר חוסר עצמאותן של הוועדות המייעצות ואת לזות השפתיים בדבר שיקוליהן, דרך פעולתן ותקינות ההליכים בפניהן (468 ז-469 א).
- ג. את אופן יישומו של הדיון בדלתיים פתוחות יש לתת להחלטתה של כל ועדה מייעצת, בהתאם לנסיבות ולאילוץ הקשורים בתנאי המקום ובצרכי הביטחון (469 א).

פסק-דין של בית המשפט העליון שאזכרו:

[1] [בג"צ 1361/91](#), 1378 מסלם ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה; אבו ג'ודיאן נ' שר הביטחון ואח', [פ"ד מה \(3\) 444](#).

עתירות למתן צו-על-תנאי. הדיון - כאילו ניתן צו-על-תנאי. העתירות נתקבלו. הצו-על-תנאי נעשה מוחלט.

ע' עסלי - בשם העותרים בבג"צ 103/92;
ד' יקיר - בשם העותרים בבג"צ 120/92;
נ' ארד, מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה - בשם המשיבים.

פסק-דין

השופט א' גולדברג: 1. ב-3.1.92 הוציא מפקד כוחות צה"ל באזור חבל עזה שני כתבי-מינוי, בתוקף סמכותו לפי תקנה 111(4) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, בהם מינה שתי ועדות מייעצות כדי לדון בעניין גירושם של שבעה מתושבי האזור. כתב-מינוי אחד נוגע לשלושה אנשים והאחר לארבעה. כתב-מינוי דומה הוציא מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון, הנוגע לחמישה אנשים אחרים. בכל שלושת כתבי המינוי צוין, כי דיוני הוועדה יתנהלו בדלתיים סגורות. עניין של שתי העתירות, שדיון אחד, הוא בביטולן של ההוראות לקיים את דיוני הוועדות בדלתיים סגורות.

= 468 =

2. באי-כוחם של המיועדים לגירוש העלו לפני כל אחת מהוועדות את טענותיהם כנגד קיום הדיון בדלתיים סגורות, אולם טענות אלה נדחו, ומכאן העתירות שהוגשו לבית-משפט זה. הן נדחו כאילו הוצא בהן צו על-תנאי, וטיעוני המשיבים הובאו לפנינו בעל-פה בלבד.

3. מסיכום דבריה של עורכת הדין ארד, באת-כוחם המלומדת של המשיבים, עולה, כי למעשה אין היא חולקת כי ראוי שדיוניה של ועדה מייעצת על-פי תקנות ההגנה הנ"ל יתקיימו בפומבי, חרף העובדה, כי מדובר בוועדה מינהלית. אולם, לדעתה, המשקפת את עמדת מפקדי כוחות צה"ל באזורים האמורים, קיימים שיקולים, הקשורים לנסיבותיו של מקרה זה, שיש בהם כדי להצדיק סטייה מהכלל האמור.

שלושה הם הטעמים שמנתה לפנינו עורכת הדין ארד, אשר הכריעו את הכף כנגד פומביות הדיון:

הטעם האחד הוא הקושי הכרוך בקיום הדיונים מחוץ למיתקנים הצבאיים בהם הם מתקיימים עתה, כששינוי המקום אל מחוץ למיתקנים האלה יחייב הקצאת כוחות לשמירה על הסדר במקום הדיונים עצמם והבאת המיועדים לגירוש מדי יום אל מקום הדיונים ומהם. המדובר הוא בהערכה כללית, בהתחשב בתנאים השוררים באזור, ולא במידע מודיעיני ספציפי המחייב תגבור הכוחות.

הטעם השני שאינו מאפשר דיון פומבי במקומות בהם מתקיימים הדיונים היום נעוץ במידותיהם של אולמות הדיון, שאין בהם להכיל קהל בנוסף למועמדים לגירוש ובאי-כוחם הרבים.

הטעם השלישי הוא, כי קיימת מניעה לכניסתם של זרים אל תוך מיתקנים צבאיים.

4. השאלה הניצבת לפנינו היא, האם יש בשיקולים האמורים להטות את הכף במידה כה משמעותית עד כדי הצדקת ההחלטה האמורה ואי-התערבותנו בה. זאת יש לזכור, כי אין המדובר בגילויין של ראיות חסויות מפני הציבור או בחשיפתן של עובדות העלולות לפגוע בביטחון הציבור. עניין לנו באותו חלק של הדיון המתקיים בנוכחות המיועדים לגירוש ובאי-כוחם, ואשר לדעת רשויות הביטחון אין נשקפת כל סכנה מביורו הפומבי. אין צריך לומר, כי החלק החסוי של הדיון יכול שיתקיים בכל מקום בו תחליט הוועדה, ובכל מקרה חלק זה לא יובא לידיעת הציבור. כל עניינו, כאמור, הוא בקיום הדיון הפומבי בחלקו הגלוי בלבד.

5. לא התעלמנו מהשיקולים שהועלו לפנינו על-ידי באת-כוחם של המשיבים, אולם סבורים אנו, כי באיזון הכולל, אין לראות את הקשיים הכרוכים בקיום דיון פומבי כמצדיקים, במקרה זה, את הפגיעה בעקרון פומביות הדיון, שהוא ערך יסודי במשפטנו. לא שוכנענו, כי הקשיים, כפי שהוברה, והיפים לשעה זו, הם כה כבדי משקל, עד שתידחה מפניהם מראית פני הצדק בדרך של סגירת הדלתות בעת הדיונים (ראה: בג"צ 1361/91, 1378 [1]). נהפוך הוא, דיון

= 469 =

בדלתיים פתוחות (בחלק שאינו חסוי, כאמור) רק ישרת את העניין הציבורי ויפיג את החששות המשתמעים מטיעוני העותרים בבג"צ 120/92. בדבר חוסר עצמאותן של הוועדות המייעצות ואת לזות השפתיים בדבר שיקוליהן, דרך פעולתן ותקינות ההליכים בפניהן.

6. לפיכך רואים אנו מקום לעשות צו החלטי, המבטל את ההוראה שבכתבי המינוי בדבר קיום הדיון בדלתיים סגורות, כשאופן יישומו של הדיון בדלתיים פתוחות יהא נתון להחלטתה של כל ועדה, בהתאם לנסיבות ולאילוץ הקשורים בתנאי

המקום ובצורכי הביטחון.

ניתן היום, ז' בשבט תשנ"ב (12.1.92).